

# Görevi Kötüye Kullanma Suçundan Ceza Alıp Cezası Para Cezasına Çevrilen Belediye Başkanının Düşürülemeyeceği

---

---

T.C.

DANIŞTAY

8. Daire

**Esas:** 1987/277

**Karar:** 1987/249

**Tarih:** 21.05.1987

**ÖZET:** Görevi kötüye kullanma suçundan dolayı para cezasına hüküm giyen Belediye Başkanının görevinden düşürülmesine olanak bulunmadığından, isteğin reddine ait İdare Mahkemesi kararında kanuna aykırılık bulunmamaktadır.

(1580 sayılı Belediye K. m. 24, 91) (647 sayılı CİK. m. 4) (2972 sayılı MİK. m. 9) (2839 sayılı MSK. m. 11)

## KARAR METNİ:

**Temyiz İsteminde Bulunan:** İçişleri Bakanlığı Karşı Taraf : ..... Belediye Başkanı

**Vekili :** Av.....

**İstemin Özeti:** Önceki belediye başkanlığı döneminde işlediği görevi kötüye kullanma

suçu sebebiyle 6 ay hapis ve 2.000 TL. ağır para cezasına hüküm giyen ve 3 ay süre ile geçici olarak memuriyetten yasaklanan ..... Belediye Başkanı ..... hakkında 1580 s. Belediye Kanununun 91. maddesi uyarınca gerekli kararın verilmesi istemine ait İçişleri Bakanlığının 3.6.1986 tarihli Mah. İd. On. Md. 521.86.34.70/24252 s. yazısı ve ekleri için açılan dosyada, adı geçen belediye başkanının 1979 ve 1980 yıllarında işlediği görevi kötüye kullanmak suçu sebebiyle verilen ve kesinleşen mahkeme kararının, belediye başkanlığına ikinci kez seçildiği 25.3.1984 günü itibariyle seçilme yeterliliğini kaybettirecek nitelik taşıması ve suçun son olarak belediye başkanı seçildiği dönemle ilgili olmaması sebebiyle düşürme isteğinin reddine ait ..... 1. İdare Mahkemesinin 30.9.1986 tarihli E: 1986/515, K: 1986/561 s. kararının; suçun, son belediye başkanlığına seçilmeden önceki dönemde işlendiği gerekçesiyle istemin reddedildiği; oysa, 1580 s. kanunun 91. maddesinde düşmeye neden olacak suçun işlenme gününün belirtilmediği, suçun önceki belediye başkanlığı döneminde işlenmiş olduğu, dava çabuk sonuçlanmış olsa 91. madde uygulanacağı için ilgilinin 2972 s. kanunun 9. maddesi uyarınca seçilme yeterliliğini kaybetmiş olacağı, kararın hukuki dayanaktan yoksun olduğu öne sürülerek, 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizcinin incelenerek bozulması isteğidir.

**Savunmanın Özeti:** Olayın bir inşaatı verilen 3 kat izninin sonradan 5 kata çıkarılması olduğu, kendisinin Meclis kararını uyguladığı, suçun 1979 yılında işlendiği, 1580 s. kanunun 91. maddesine göre düşürülebilmek için, suçun belediye başkanı seçildikten sonra işlenmiş olması gerektiği, 2839 s. yasada da görevi kötüye kullanmanın seçilmeye engel suçlar arasında sayılmadığı, usul ve kanuna uygun olan İdari Mahkemesi kararının onanması gerektiği savunulmuştur.

**Danıştay Tetkik Hâkimi:** C.Y.

**Danıştay Savcısı A.N.Ç.'nin Düşüncesi:** ..... ili, ..... ilçesine bağlı ..... Belediye Başkanının, 1580 s. yasasının 91. maddesi uyarınca başkanlıktan düşürülmemesine ait 30.9.1986 tarih ve 561 s. .... 1. İdare Mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

1580 s. Belediye Yasasının 91. maddesi, herhangi bir suçtan dolayı en az altı ay hapse mahkum olan belediye başkanlarının başkanlıktan düşürüleceğini hükme bağlamış ve aynı yasanın 24. maddesinin (B) bendinde, belediye başkanı seçilebilmek için 91. maddeye göre başkanlıktan düşmemiş olmak öngörülmüştür.

2972 s. yasanın 91. maddesi, 2839 s. kanunda ön görülen mahkûmiyet süresini daha da daraltmış ve belediye başkanlarının seçildikten sonra daha dikkatli olmalarını ve 6 aydan fazla süre ile mahkûm olmayacak biçimde suç işlemekten kaçınmalarını amaçlamıştır.

En son 25.3.1984 gününde Belediye başkanı seçilen davacı, daha önce 1979-1980 yıllarında yine belediye başkanı iken işlediği suçtan dolayı yargılanarak 1985 yılında 6 ay hapse mahkûm olmuştur. İlgilinin yargılanması birinci kez belediye başkanı iken sonuçlansaydı, 1580 s. yasanın 91. maddesi uyarınca yeniden başkan seçilemeyecekti. Yargılanmasının gecikmiş olması ve ikinci kez belediye başkanı seçilmesi, ilgilinin belediye başkanlığından düşürülmesine engel değildir. Yani, suçun en son belediye başkanlığı döneminde işlenilmiş olması gerekmez. Daha önce belediye başkanı iken işlenen suçlar sebebiyle de halen başkan olanlar hakkında başkanlıktan düşürme kararı verilmesi gerekir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 s. yasanın 49/1. maddesine uygun bulunan temyiz isteğinin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerekeceği düşünülmektedir.

### **TÜRK MİLLETİ ADINA**

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Önceki Belediye başkanlığı döneminde işlediği görevi kötüye kullanma suçundan dolayı 6 ay hapis, 2000 TL. ağır para cezası verilen ..... belediye başkanı ..... hakkında 1580 s. kanunun 91. maddesi uyarınca, İçişleri Bakanlığının bildirisi üzerine, ..... 1. İdare Mahkemesince verilen, Belediye Başkanlığından düşürme isteğinin reddine ait 30.9.1986/561 s. kararın temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, 25.3.1984 günü ..... Belediye Başkanlığına seçilen ..... "un 1979-1980 yıllarında da Çınarcık Belediye Başkanlığı yaptığı, 1979 yılında verdiği bir inşaat izni sebebiyle soruşturma açıldığı, 5.2.1985 tarihli ve 1985/41 s. .... Asliye Ceza Mahkemesi kararı ile 6 ay hapis, 2000 TL para cezası ile 3 ay süreyle de memuriyetten yasaklanma cezası verildiği, Mahkemenin 647. s. kanunun 4. maddesi uyarınca, hapis cezasını para cezasına çevirdiği ve sonuç olarak 38.000 TL. ağır para cezası ve 3 ay süre ile memuriyetten yasaklanma cezası ile cezalandırıldığı, Yargıtay 4. Ceza dairesinin 1.10.1985 tarihli ve 7188-7352 s. ilamı ile kararın onanarak kesinleşmesi üzerine, İçişleri Bakanlığının 1580 s. kanunun 91. maddesi uyarınca gereğinin yapılması yolundaki isteği üzerine, temyizen incelenerek bozulması istenilen, 30.9.1986 tarihli 1986-561 s. .... İdare Mahkemesi kararıyla ilgilinin belediye başkanlığından düşürülme isteminin reddedildiği anlaşılmıştır.

1580 s. Belediye Kanununun 307 s. kanun ile değişik 91. maddesinde, Belediye Başkanlığına seçildikten sonra seçilme yeterliliğini kaybeden veya görevini kötüye kullanma veya herhangi bir suçtan dolayı, en az altı ay hapis cezası alan belediye başkanlarının İçişleri Bakanlığının bildirisi üzerine Danıştay tarafından bir ay içerisinde verilecek kararla başkanlıktan düşürüleceği kuralı bulunmaktadır.

1580 s. Belediye Yasasının 307 s. kanunla değişik 91. maddesiyle ilgili olarak, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu ilgili komisyonlarının raporları ve genel kurullarda yapılan görüşmelere ilişkin tutanaklar incelendiğinde; kanun koyucunun belediye başkanlarının, başkanlıktan düşürülebilmelerini görevli bulundukları dönemlerde işleyecekleri seçilme yeterliliğini kaybettiren suçlar dışındaki suçlarda ikiye ayırdığı, bunlardan görevini kötüye kullanma dışında kalan suçlarda en az 6 ay hapse mahkûm olma koşulunu getirmesine karşın, görevini kötüye kullanma suçundan mahkûm olma durumunda, hapis süresiyle ilgili bir sınırlama getirmediği, böylece süresi ne olursa olsun, görevi kötüye kullanma suçundan mahkûm olma durumunda, görevi kötüye kullanma suçundan mahkûm olmanın başkanlıktan düşürülmeyi gerektirdiği anlaşılmaktadır.

2972 s. Yerel İdare seçimlerine ait kanunun 9. maddesinde, belediye başkanlığına seçilebilmek için, 2839 s. Milletvekili Seçimi Kanununun 11. maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak koşulu getirilmiştir. Adı geçen kanunun seçilme yeterliliğini düzenleyen 11. maddesinin (e) fıkrasında ise, taksirli suçlar dışında, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymemiş olmak koşulu bulunmaktadır.

1580 s. Belediye Kanununun seçilme yeterliliğine ait 24. maddesinin (7) fıkrasında taksirli

suçlar dışında 5 yıldan fazla kesin hapis cezası almamak koşulu, 2972 s. kanunun 37. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış ve 2839 s. kanunun 11. maddesi (e) fıkrası ile, taksirli suçlar dışında, süre bir yıla indirilmişse de, yine de, 1580 s. kanunun 91. madde kuralı ile, belediye başkanı olduktan sonra, eline kamu gücü verilen kişilerin daha özenle çalışmalarını, görevini kötüye kullanmaktan veya 6 aydan fazla hapis cezası gerektiren işlemekten sakınmalarını sağlamak istediği anlaşılmaktadır.

1580 s. kanunun 91. maddesinin belediye başkanlığına seçildikten sonra sözcüğü ile başlaması nedeniyle, maddenin bu günden sonra işlenen suçları kapsadığı düşünülebilirse de, belediye başkanlığına seçilmeden önce işlenen ve belediye başkanı olduktan sonra ceza kararı kesinleşen durumlarda ilgilinin, kesinleşmiş olan ceza ile seçilme yeterliliğini yitirip, yitirmedicine bakılması gerekir.

Gerçekten de, belediye başkanı seçildikten sonra, görevi kötüye kullanma dışında işlenen suç sebebiyle kesinleşen 6 ay hapis cezası, belediye başkanlığından düşmeyi gerektirdiği halde, belediye başkanlığına seçilmeden önce işlenen suçlarda yargı kararı belediye başkanı olduktan sonra kesinleşmişse, bu kez ilgilinin durumu 1580 s. kanunun 24. maddesinde dolaylı 2839 s. kanunun 11. maddesinde yer alan kurallar karşısında seçilme yeterliliği yönünden incelenmelidir.

Bu durumda, önceki belediye başkanlığı, döneminde işlediği görevi kötüye kullanma suçu sebebiyle sonradan verilen hapis cezasının süresi ne olursa olsun seçilme yeterliği kaybedilmiş olacağından, ilgilinin başkanlıktan düşürülmesi gerekmektedir.

Diğer yandan 647 s. Cezaların infazı Hakkındaki Yasanın 4. maddesinin 4. fıkrasında 24.4.1987 tarihli 19440 s. Resmi Gazetede yayınlanan 3355 s. kanun ile yapılan değişiklikle, "Uygulamada asıl mahkûmiyetin, bu madde hükümlerine göre çevrilen para cezası veya tedbir olduğu" kuralı getirilmiştir.

Her ne kadar İdare Mahkemesinin, Belediye başkanının 1979 - 1980 yılında işlediği görevi kötüye kullanma suçu sebebiyle verilen ceza sebebiyle son kez belediye başkanlığına seçildiği tarih itibariyle seçilme yeterliliğini kaybettirecek nitelik taşımadığı ve suçun son belediye başkanı seçildiği dönemle ilgili olmaması sebebiyle düşürülme isteğinin reddine ait kararında, 1580 ve 2972 s. kanun kuralları karşısında isabet olmamakla birlikte, 647 s. yasada sonradan yapılan anılan değişiklik nedeniyle, görevi kötüye kullanma suçundan dolayı para cezasına hüküm giyen belediye başkanının görevinden düşürülmesine olanak bulunmamakta ve bu sebeple de düşürülme isteminin reddine ait İdare Mahkemesi kararında sonuç olarak kanuna aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan sebeplerle ..... 1. İdare Mahkemesinin 30.9.1986 tarihli E: 1986-515, K: 1986-

561 s. kararı sonuç olarak yerinde olup, bozulmasını gerektiren bir neden de bulunmadığından, temyiz isteminin reddine ve yargılama giderlerinin temyiz isteminde bulunan üzerinde bırakılmasına 21.5.1987 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

---

**Telefon:** +90 (312) 473 84 23

**E-Posta:** mts@mevzuattakip.com.tr

**Adres:** Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA